

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่นในจังหวัดภาคกลางของประเทศไทย ในหมวดต่าง ๆ 4 หมวด คือ อาคารสถานที่และอุปกรณ์ การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอน และความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชนกับโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชน ในหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวด

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วยโรงเรียนประชาบาลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนประชาบาลดีเด่นประจำปีการศึกษา 2522 จังหวัดละ 1 โรงเรียนในภาคกลาง ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนประชาบาลดีเด่นทั้งหมด 21 โรงเรียน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประชาบาลดีเด่นในภาคกลางจำนวนทั้งสิ้น 11 โรงเรียน จาก 21 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.38

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรคือ ในจำนวน 21 โรงเรียน มีโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชน 3 โรงเรียน จึงศึกษาทั้ง 3 โรงเรียน ส่วนที่เหลืออีก 18 โรงเรียนซึ่งไม่ได้เป็นโรงเรียนชุมชน แต่เป็นโรงเรียนประชาบาลดีเด่น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) อีก 8 โรงเรียน รวมเป็น 11 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่น ผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก "เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2522"¹ ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนประชาบาล แบบประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบขอความเกี่ยวกับรายละเอียดทั่วไปของโรงเรียน
 ตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ออกไปประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่นด้วยตนเอง โดยจัดอันดับคุณภาพไว้ 5 อันดับคือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่มีเลย ตามหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวดคือ อาคารสถานที่และอุปกรณ์ 16 ข้อกระทง การบริหารโรงเรียน 20 ข้อกระทง การเรียนการสอน 23 ข้อกระทง และความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน 11 ข้อกระทง รวมทั้งสิ้น 72 ข้อกระทง

2. คู่มือการใช้แบบประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่น ผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก "คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา"² ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางสำหรับพิจารณาให้อันดับคุณภาพในแต่ละข้อกระทงของแบบประเมิน คู่มือการใช้แบบประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่นประกอบด้วย เนื้อหาของข้อกระทง วิธีการประเมิน ข้อพิจารณาและการให้อันดับคุณภาพ

¹ กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2522.

² กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, ประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา.

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกไปทำการบันทึกแบบประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลที่เค้นด้วยตนเอง ทั้ง 11 โรงเรียน โดยใช้หลักเกณฑ์จากคู่มือการใช้แบบประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลที่เค้นที่ได้สร้างขึ้นเป็นแนวทางสำหรับพิจารณาให้อันดับคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ของแต่ละรายการประเมินในหมวดต่าง ๆ ใช้ความถี่คูณคะแนนในแต่ละช่อง หาคะแนนรวมของแต่ละรายการ แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) จากนั้นหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในแต่ละข้อกระทง ส่วนการเปรียบเทียบโรงเรียนประชาบาลที่เค้นที่เป็นโรงเรียนชุมชนกับโรงเรียนประชาบาลที่เค้นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชนในหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวดนั้น ทดสอบโดยใช้ค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1. การประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลที่เค้นตามหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 หมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์

โดยเฉลี่ยที่คั้งและบริเวณโรงเรียนตกแต่งได้อย่างสวยงาม สะอาดร่มรื่นอยู่เสมอ และคั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีแหล่งเสื่อมโทรมทางค้ำานศีลธรรมและบริเวณโรงเรียนถูกสุขลักษณะมาก ไม่มีน้ำขัง ไม่มีกองขยะหรือสิ่งปฏิกูล

โดยเฉลี่ยอาคารเรียนอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และสะอาดเรียบร้อย อยู่ในระคัมมากที่สุด อาคารอื่น ๆ ที่อยู่ใสภาพที่ใช้การได้มาก เช่น โรงอาหารสะอาดมี

มีอุปกรณ์ประจำโรงอาหารมาก เรือนเพาะชำ สะดวกต่อการเรียนการสอน และมีอุปกรณ์
เพียงพอและสวมและที่ปัสสาวะเพียงพอทั้งจำนวนนักเรียนและแยกชายหญิง
ห้องเรียนและห้องอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ห้องเรียนสะอาด
เรียบรายน้อย อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างพอเหมาะปราศจากสิ่งรบกวน และห้องสมุด
กว้างขวางเพียงพอทั้งจำนวนผู้ใช้และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นครบ นอกจากนี้โรงเรียนมีอุปกรณ์
ที่จำเป็นห้องเรียนละ ๑ ชุด และมีอุปกรณ์อื่น ๆ ในห้องมาก ห้องพยาบาลสะอาดเรียบรายน้อย
และมีอุปกรณ์มาก อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าห้องสวมและที่ปัสสาวะมีกลิ่นเหม็น
และมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และโดยเฉลี่ยโรงเรียนมีสภาพห้องและอุปกรณ์อยู่ในระดับน้อย ได้แก่
โรงฝึกงานหรือห้องฝึกกิจกรรมและอุปกรณ์ในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ อุปกรณ์ใน
ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพัสดุและอุปกรณ์ประจำห้องพัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนและมาตร-
การในการบำรุงรักษาและเก็บอุปกรณ์

1.2 หมวดการบริหารโรงเรียน

โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นมีการจัดเก็บและรักษาเอกสาร
เป็นระเบียบและสะดวกแก่การใช้ข้อมูลและสถิติไว้เป็นปัจจุบันมาก
ที่สุดด้วย

นอกจากนั้นโรงเรียนยังจัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะดวกถูกสุขลักษณะและ
มากเพียงพอ การบริหารทั่วไปที่จัดให้มีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนมีแผนงานและโครง-
การปฏิบัติงานประจำปี ครูมีส่วนร่วมรับรู้ในการใช้เงินประจำปี และโรงเรียนจัดให้มีพัสดุ
เพียงพอตามความจำเป็น

โดยเฉลี่ยการบริหารงานของโรงเรียนประชาบาลดีเด่นอยู่ในระดับ-
มาก ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของโรงเรียน โรงเรียน
ควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างทั่วถึงต่อเนื่องและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
การของโรงเรียนมีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ

การบริหารกิจการนักเรียนที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยให้แก่ นักเรียนทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียนและดูแลเอาใจใส่ นักเรียนใน คานการรับประทานอาหาร เพื่อให้รู้จักมารยาทและถูกหลักโภชนาการ

อย่างไรก็ตามการบริหารงานที่โรงเรียนประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับ น้อยมีอยู่หลายอย่าง ได้แก่ การมีเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาความดีความ ชย การสนับสนุนครูให้ศึกษาหาความรู้ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ การยกย่อง และให้เกียรติครู เมื่อการปฏิบัติงานเป็นผลดี และโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู

โดยเฉลี่ยการจัดการบริหารกิจการนักเรียนได้ผลอยู่ในระดับน้อย ที่สุด ได้แก่ การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกกระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและการจัด บริการแนะแนวให้แก่ นักเรียน

1.3 หมวดการเรียนรู้การสอน

โดยเฉลี่ยโรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการฟัง พูด อ่านและเขียน อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อให้ นักเรียนสามารถรับรู้ และถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มากที่สุด

อย่างไรก็ตามโดยเฉลี่ยโรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมคานการ เรียน การสอนอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การจัดให้มีวัสดุสำหรับให้ครูใช้ทำสื่อการสอน การส่งเสริม ให้ครูศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอนก่อนลงมือสอนและการจัดให้มีการประยุกต์ เอาเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ และเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

โดยเฉลี่ย กิจกรรมคานการ เรียนการสอนที่โรงเรียนส่งเสริมใน ระดับน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมให้นำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ เป็นสื่อการสอน กิจกรรม ที่ให้นักเรียน เอาประสบการณ์จากการ เรียนคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมที่ ให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้ เครื่องอุปโภคบริโภคและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ อย่างเป็นสุข และกิจกรรมที่ให้นักเรียนเห็นโทษภัย และรู้จักหลีกเลี่ยงจากยาเสพติด

นอกจากนั้น โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาสัมพันธ์ ไม่ค่อยจะช่วย-

เหลือนักเรียนที่เรียนซ้ำและไม่คอยจะส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี การจัดรวบรวมข้อสอบและปรับปรุงให้ได้มาตรฐานเพื่อใช้ในครั้งต่อไปอยู่ในระดับน้อย และการนำผลการประเมินผลการเรียนทุกครั้งมาแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ก็อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 หมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลคีเค็นจคีให้มีกิจกรรมร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนั้นโดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลคีเค็นส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตกับชุมชน เช่น ความรู้เรื่องการเลี้ยงเด็ก การเกษตร การประกอบอาหารประเภทต่าง ๆ ฯลฯ การขอความร่วมมือกับศิษย์เก่าเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนกิจการของโรงเรียน และการจัดตั้งร้านสหกรณ์ เพื่อบริการเครื่องอุปโภคและบริโภคแก่ครู ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่นในราคาถูก และให้ความรู้ด้านการจัดตั้งสหกรณ์แก่ท้องถิ่น

โดยเฉลี่ยความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนที่โรงเรียนประชาบาลคีเค็น ไม่เคยทำเลย เช่น การเชิญผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น มาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน การนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนมาเป็นแนวทางปรับปรุงโรงเรียน และการเชิญผู้ชำนาญในวิชาชีพจากท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียน

2. การเปรียบเทียบโรงเรียนประชาบาลคีเค็นที่เป็นโรงเรียนชุมชนกับโรงเรียนประชาบาลคีเค็นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชน ตามหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวด มีผลดังนี้

การเปรียบเทียบกันในทุกหมวด ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 หมายความว่าสภาพโรงเรียนประชาบาลคีเค็นที่เป็นโรงเรียนชุมชน ไม่แตกต่างจากสภาพโรงเรียนประชาบาลคีเค็นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชนในหมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์ การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอน และความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประเมินสภาพโรงเรียนประชาบาลคีเค่น ตามหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวดนั้น ได้อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1.1 หมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์

จากข้อมูลที่ศึกษาพบว่า โดยเฉลี่ย โรงเรียนประชาบาลคีเค่นมุ่งแข่งขันในด้านการจัดอาคารสถานที่ให้สวยงาม รมรื่น เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนที่จะดึงดูดสายตาสำหรับผู้พบเห็น อาจเป็นเพราะผู้มาตรวจเยี่ยมโรงเรียนบางกลุ่ม ไม่ใช่เน้นการศึกษา แต่เป็นนักบริหาร เช่น นายอำเภอและปลัดอำเภอ เป็นต้น จึงดูแลความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารเรียนเท่านั้น ไม่ได้พิจารณาถึงด้านการเรียนการสอน เป็นเหตุให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความหลงผิดและมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องกับการจัดการประถมศึกษา มุ่งส่งเสริมทางด้านวัตถุ พยายามทำโรงเรียนให้สวยงาม ไว้วางใจผู้มาเยี่ยมชม เช่น สร้างรั้วโรงเรียนราคาแพง และสร้างเสาธงขนาดใหญ่ เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาในปัจจุบันต้องการให้การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ คือผู้ที่จบประถมศึกษาจะมีความรู้ไปประกอบอาชีพได้ แต่โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลคีเค่นมีโรงฝึกงาน หรือห้องฝึกกิจกรรมและอุปกรณ์ในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับน้อยไม่เพียงพอที่จะทำให้จุดมุ่งหมายทางการศึกษาส่วนหนึ่งบรรลุผลสำเร็จได้

อีกประการหนึ่งในปัจจุบันทุกประเทศต่างเร่งรัดพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ในประเทศไทยมีการคำนึงถึงเรื่องนี้เช่นกัน จึงได้บรรจุเนื้อหาวิทยาศาสตร์ไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา แต่กระบวนการทางวิทยาศาสตร์จะเป็นที่เข้าใจอย่างลึกซึ้งได้นั้น ผู้ศึกษาจะต้องมีประสบการณ์ในการค้นคว้าทดลอง พร้อมอุปกรณ์ที่ครบครัน แต่โดยเฉลี่ยแล้วโรงเรียนประชาบาลคีเค่น มีอุปกรณ์ทดลองในห้องทดลองอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สามารถจะสนองหลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลได้

ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญเป็นอัน-

ค้บรองจากความสะดวกของอาคาร จึงไม่ได้มีการพัฒนาและไม่จัดหาอุปกรณ์มาช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้ก้าวหน้า ดังผลการวิจัยซึ่งปรากฏว่า ได้มีการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ อย่างมากมาย

นอกจากนั้น ข้อมูลในหมวดนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารไม่รักษาสภาพความดีเด่นเอาไว้ ปล่อยให้เลอะเลื่อยจนชำรุดหรือสูญหาย เช่น อุปกรณ์การศึกษาหลายอย่างชำรุดจนใช้การไม่ได้และสูญหายไปเป็นจำนวนมาก ยิ่งบางสถานที่ไม่ค่อยมีคนสนใจจะถูกทอดทิ้งอย่างมาก เช่น หองส์วมและที่ปลั้สสำวะของนักเรียน ผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียนไม่ค่อยไปดู ครูก็ไม่ได้เข้าหองส์วมของนักเรียน ฉะนั้นจึงถูกปล่อยให้ชำรุดเสียหาย ส่งกลิ่นเหม็น บางโรงเรียนชำรุดสกปรกจนใช้ไม่ได้เลยก็มี

1.2 หมวดการบริหารโรงเรียน

โดยเฉลี่ยการบริหารที่โรงเรียนประชาบาลดีเด่น บริหารอยู่ในระดับได้ผลดี ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและสถิติ การเตรียมโครงการปฏิบัติงาน การจัดหาพัสดุต่าง ๆ ตามความจำเป็น และการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ค่านขวัญและกำลังใจของบุคลากรนั้นจากข้อมูล แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารได้มองข้ามไป ไม่มีการส่งเสริมหรือสร้างขวัญกำลังใจเลย เช่น ไม่มีเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม ครูไม่ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และครูไม่ได้รับการยกย่องให้เกียรติเมื่อการปฏิบัติงานเป็นผลดี จากการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนประชาบาลดีเด่น ผู้วิจัยสังเกตว่าครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยสดชื่นและค่อนข้างเศร้าหมอง ทำงานตามคำสั่งตามหน้าที่ของตนเท่านั้น การขาดการบำรุงขวัญและกำลังใจทำให้ครูขาดความคิดสร้างสรรค์ การสอนจึงไม่มีสมรรถภาพ

โรงเรียนเรียนประชาบาลดีเด่นไม่มีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า นักเรียนไม่มีสิทธิและไม่มีส่วนในการออกความคิดเห็นหรือออกกฎระเบียบข้อมบังคับของโรงเรียนเลย อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุเคยชินกับการปกครองดั้งเดิม คือนักเรียนต้องเชื่อฟังและทำตามครูทุกอย่าง

1.3 หมวดการเรียนรู้การสอน

โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นมุ่งส่งเสริมกิจกรรมการฟัง พูด อ่านและเขียนในระดับมากที่สุด เพื่อให้นักเรียนสามารถรับรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนกิจกรรมด้านอื่น ๆ โดยเฉลี่ยมีการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย น้อยที่สุด บางอย่างก็ไม่มีส่งเสริมเลย แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มุ่งแต่จะให้เด็กเรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น นอกจากนั้นเมื่อนำผลการศึกษาจากหมวด อาคารสถานที่และอุปกรณ์มาพิจารณาประกอบด้วยแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้บริหาร โรงเรียนมุ่งแต่จะจัดโรงเรียนให้สวยงาม หรูหรา ไว้รับหน้าผู้มาตรวจเยี่ยม แต่ไม่ส่งเสริม หรือสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้านอื่น ๆ เลย นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะขวัญ และกำลังใจของครูอยู่ในระดับต่ำ จึงไม่มีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ที่จะเป็นประโยชน์ ในด้านกรเรียนรู้การสอน ดังนั้น จากสาเหตุดังกล่าวครูจึงไม่คิดจัดกิจกรรมใด นอกจาก จะสอนโดยการบรรยายไปตามเนื้อหาวิชาเท่านั้น

ปัจจุบันธุรกิจการค้าเจริญรุ่งเรือง คณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อการค้าขายอย่างมาก การเรียนรู้การสอนในปัจจุบัน มุ่งที่จะจัดกิจกรรมทางด้านคณิตศาสตร์ให้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นมีการส่งเสริม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ประเทศไทยจึงเป็นประเทศที่ไม่ทันตัวทางด้านธุรกิจการค้ามาจนถึง ปัจจุบัน นอกจากนั้นในธุรกิจการค้ายังมีการหลอกลวงผู้ใช้ เครื่องอุปโภคบริโภคให้ใช้ของ ที่ไม่จำเป็นหรือไม่เหมาะสม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนรู้จัก เลือกใช้เครื่องอุปโภคบริโภคและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข แต่ โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นมีการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในปัจจุบันมีผู้ศรัทธาเสพศีกกันกว้างขวาง และมีการหลอกลวงเด็กโดยการ ใช้ยาเสพศีกเป็นเครื่องมือ จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มี ความรู้ ความเข้าใจ ถึงอันตรายของยาเสพศีก และรู้จักหลีกเลี่ยงจากยาเสพศีก แต่โดย เฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นให้ความสนใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ประการที่สำคัญที่สุดคือ โรงเรียนประชาบาลดีเด่น มีได้นำผลการ

ประเมินผลการเรียน ทุกครั้งมาแก้ไข เพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและค้นหาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และเนื้อหา ความรู้อย่างถูกต้องและกว้างขวาง จะเห็นได้จากข้อมูล พบว่า โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นกลับสนใจการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทำให้อัตราของการพัฒนาการสอนอัน เป็นสิ่งที่ส่งผลการพัฒนาหลักสูตรล้มเหลวโดยสิ้นเชิง

1.4 หมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

ทางด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนนี้ ถนน มากะจันทร์¹ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "โรงเรียนที่ดีย่อมไม่สามารถดำเนินกิจการไปตามอุดมคติของตนได้ตามลำพังต้องหันมาพิจารณาใหม่ว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีบทบาทสำคัญต่อโครงการพัฒนาคนบุคคลด้วย ยิ่งในชนบทด้วยแล้ว โรงเรียนมีอิทธิพลไม่น้อยเลย" เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยแล้ว จะเห็นได้ว่า โดยเฉลี่ยโรงเรียนประชาบาลดีเด่นไม่ได้มีความสัมพันธ์และไม่มีความร่วมมือใด ๆ กับชุมชนเท่าที่ควร บางโรงเรียนผู้บริหารทะเลาะกับบุคคลในชุมชนด้วยซ้ำ เช่น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในบริเวณวัดบางโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนก็ไม่ถูกกับเจ้าอาวาส ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน คิดว่าเป็นการยุ่งยากที่จะต้องไปวุ่นวายกับชุมชนและเสมือนกับสูญเสียอำนาจของตนไปทีไรทำอะไรจะต้องอาศัยความคิดเห็นของประชาชนเป็นแนวทาง อีกประการหนึ่งงานส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเป็นงานหนักมาก ผู้บริหารต้องมีความรับผิดชอบ และพยายามอย่างมากที่จะต้องเข้าถึงประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนประชาบาลดีเด่นหลายคนกล่าวว่า "เราทำได้เท่าที่จะทำ และเป้าหมายที่จะต้องไปยุ่งยากกับงานชุมชน แคสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ก็หนักพออยู่แล้ว" ฉะนั้นตามผลของการวิจัยนี้ จะเห็นได้ชัดว่าเป็นการค่อนข้างยากที่ รัฐบาล

¹ ถนน มากะจันทร์, "โรงเรียนชุมชน (Community School) ในภาคการศึกษา 10" วิทยาการเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล, หน้า 236.

จะคิดปรับปรุงโรงเรียนประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชนทุกโรงในอนาคต¹

2. การเปรียบเทียบโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชนกับโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชนนั้น ผลปรากฏว่า สภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชน ไม่มีความแตกต่างจากสภาพโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชน ในหมวดต่าง ๆ ทั้ง 4 หมวด ทั้งนี้เพราะ

2.1 โรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชน กับโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชนไม่แตกต่างกันในหมวดอาคารสถานที่และอุปกรณ์ การบริหารโรงเรียน และการเรียนการสอน เพราะทั้งสามหมวดนี้เป็นสิ่งที่โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องจัดให้มีขึ้นตามหลักเกณฑ์โดยทั่วไปของการจัดการประถมศึกษาอยู่แล้ว

2.2 โรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชนกับโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่ไม่เป็นโรงเรียนชุมชน ไม่แตกต่างกันในหมวดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชนนั้นอยู่ในโครงการโรงเรียนชุมชนโดยตรง และเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน แต่โรงเรียนประชาบาลดีเด่นที่เป็นโรงเรียนชุมชนไม่สามารถดำเนินนโยบายของโรงเรียนชุมชนได้ จึงเป็นการยากสำหรับอนาคตของชาติที่จะขยายการศึกษาให้กว้างไกลออกไปพัฒนาชุมชนได้ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะทัศนคติที่ไม่เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของชุมชน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารระดับสูง เช่น นายอำเภอและปลัดอำเภอเป็นต้น เมื่อไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนควรศึกษาหลักการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้เข้าใจ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการชี้แนะ แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และควรทำกรณีศึกษาร่วมกันในการ

¹ วิไลวรรณ วิทวิโรจน์, การประถมศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 224.

เรียนการสอนตลอดจนขอชมห้องอุปกรณ์การสอน หลักการใช้อุปกรณ์ และการเก็บอุปกรณ์ การสอน และควรขอชมการสาธิตการใช้อุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูหันมาสนใจด้านการเรียนการสอนให้มากขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรเปลี่ยนทัศนคติใหม่ คือควรสนใจด้านการเรียนการสอนให้มากขึ้น สนับสนุนให้ครูปรับปรุงวิธีการสอนและสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนให้มากขึ้น ผู้บริหารควรสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มกำลังใจในการทำงาน และคิดสร้างสรรค์วิธีการและสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ในด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ผู้บริหารต้องหาโอกาสไปพบปะประชาชนในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระชับความสัมพันธ์และขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาของโรงเรียนจากชุมชน

3. ครูผู้สอนควรปรับปรุงตนเอง แสวงหาความรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และสร้างอุปกรณ์ประกอบการสอนให้มากขึ้น ตลอดจนคิดสร้างสรรค์วิธีการสอนและสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน นอกจากนั้นครูต้องช่วยผู้บริหารในงานด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนด้วย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนประถมศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควร ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาแห่งชาติกับโรงเรียนราษฎร์ในระดับประถมศึกษา ด้วยเกณฑ์มาตรฐาน ที่สร้างขึ้น:

2. ควร ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในโรงเรียนทุกประเภท